

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Sučanskej a sudcov JUDr. Emila Franciscyho a JUDr. Eleny Siebenstichovej, v právnej veci žalobcu **I., v.o.s.** so sídlom v T., IČO: X., zastúpeného JUDr. J. C., advokátom so sídlom v T., proti žalovaným **1/ P. Ch.**, bývajúcemu v K., **2/ V. P.**, bývajúcej v B., za účasti vedľajšieho účastníka **S.** so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej A., a.s. so sídlom v B., IČO: X., **o zaplatenie 1 727,26 € (52 035,70 Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 18 C 145/2004, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 18. novembra 2008 sp. zn. 10 Co 265/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalovanému 1/ a vedľajšiemu účastníkovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Žalobkyňa sa v konaní domáhala, aby súd zaviazal žalovaných 1/, 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť jej 52 035,70 Sk s príslušenstvom z titulu náhrady škody, ktorá vznikla na jej motorovom vozidle v dôsledku dopravnej nehody, ktorú dňa 29. júla 2000 zavinil žalovaný 1/ ako vodič motorového vozidla, ktoré mal vypožičané od žalovanej 2/. V priebehu konania vstúpil do konania vedľajší účastník na strane žalovaných, ktorý svoj právny záujem na výsledku konania odôvodnil tým, že motorové vozidlo, ktorým mala byť spôsobená škoda, bolo poistené v Slovenskej poisťovni, a.s. a podľa § 28 ods. 2 zákona č. 381/2002 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, práva a povinnosti Slovenskej poisťovne, a.s., vzniknuté z dovtedajšieho zákonného poistenia prešli od 1. januára 2002 na vedľajšieho účastníka.

Okresný súd Trnava rozsudkom zo 16. júna 2008 č.k. 18 C 145/2004-138 uložil žalovanému 1/ povinnosť zaplatiť žalobkyni 52 035,70 Sk spolu so 17,6 % ročným úrokom z omeškania od 30. júla 2000 do zaplatenia a trovy konania vo výške 25 912,80 Sk. Žalobu voči žalovanej 2/ súd zamietol a v časti o zaplatenie 12 964,30 Sk konanie zastavil. Rozhodol tak po zistení, že žalovaný 1/ 29. júla 2000 spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej vznikla na motorovom vozidle žalobkyne škoda. Námietku premlčania práva žalobkyne na náhradu škody vznesenú žalovanými a aj vedľajším účastníkom súd nepovažoval za dôvodnú vzhľadom na to, že žalobkyňa, ktorá nie je odborníkom a s prihliadnutím na rozsah škody na motorovom vozidle, sa dozvedela o škode až po skončení opravy vozidla z doručenej faktúry 3. júla 2003, preto mala subjektívnu premlčaciu dobu podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka na uplatnenie nároku na náhradu škody na súde podaním žaloby zachovanú. Voči žalovanej 2/ súd žalobu zamietol pre nedostatok pasívnej legitímácie. Zastavenie konania v časti o zaplatenie 12 964,30 Sk súd odôvodnil späťvzatím žaloby žalobkyňou v tejto časti v zmysle § 96 ods. 1 O.s.p. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Trnave na odvolanie vedľajšieho účastníka rozsudkom z 18. novembra 2008 sp. zn. 10 Co 265/2008 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo vyhovujúcej časti tak, že

žalobu zamietol. Žalovanému 1/ právo na náhradu trov konania nepriznal a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania vo výške 3 120 Sk. Na odôvodnenie uviedol, že po doplnení dokazovania dospel k záveru, že súd prvého stupňa síce vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, avšak vec nesprávne právne posúdil v otázke premlčania nároku žalobkyne. Medzi účastníkmi nebolo sporným, kedy sa poškodený dozvedel o tom, kto za vzniknutú škodu zodpovedá, ktorá skutočnosť nesporne vyplýva z uplatnenia si nároku žalobkyňou u vedľajšieho účastníka, keď vo vyplnenom oznámení poškodeného o dopravnej nehode pre Slovenskú poisťovňu, a.s. dňa 31. júla 2000 žalobkyňa jednoznačne uviedla meno žalovaného 1/. Pokiaľ ide o vedomosť žalobkyne o škode, odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa bol toho názoru, že žalobkyňa od vystavenia a doručenia zálohovej faktúry č. X., t.j. od 22. augusta 2000 poznala už približnú výšku škody, teda odo dňa vystavenia tejto faktúry mala vedomosť o približnom rozsahu škody. Od tohto okamihu jej začala plynúť subjektívna dvojročná premlčacia doba v zmysle § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože od tohto okamihu mala vedomosť o škode a bola schopná vyčíslit' aj výšku škody v žalobnom návrhu. Vznesenie dôvodne uplatnenej námietky premlčania žalovaným aj s vedľajším účastníkom malo za následok zánik nároku patriaceho k obsahu právu, t.j. zánik jeho súdneho vymáhateľnosti, v dôsledku čoho premlčané právo nebolo možné žalobkyňi priznať. O náhrade trov konania vedľajšieho účastníka odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. Náhradu trov konania žalovanému 1/ súd nepriznal, pretože si náhradu trov v konaní ani neuplatnil.

Proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu žalobkyňa podala dovolanie, v ktorom uviedla, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Naplnenie dovolacieho dôvodu videla v tom, že odvolací súd nesprávne právne posúdil okamih začatia plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka a v tejto súvislosti opätovne poukázala na stanovisko Najvyššieho súdu SR z 23. novembra 1983 Cpj 10/1983, podľa ktorého "Ak ide o rozsiahlejšie opravy vozidla alebo inej veci a poškodený nie je odborník, dozvie sa o škode až po skončení opravy dorúčením faktúry, ak sa o cene opravy nezozvedel už skôr napr. pri určení v zmysle ustanovenia § 229 O.z.". Podľa dovolateľky pri posudzovaní otázky, kedy sa poškodený dozvedel o škode a kto za

ňu zodpovedá, treba vychádzať z preukázanej skutočnej vedomosti poškodeného o týchto prvkoch (nestačí teda len možnosť dozvedieť sa o nich) a len vtedy začne poškodenému plynúť subjektívna premlčacia doba. Vzhľadom na uvedené subjektívna premlčacia doba nemohla v tomto prípade uplynúť spôsobom uvedeným v rozsudku odvolacieho súdu. Poukázala tiež na vyjadrenie vedľajšieho účastníka z 30. januára 2004, v ktorom uviedol, že „Vo Vašom prípade škoda vznikla dňa 29.7.2000 a preto bola premlčaná dňa 30.7.2003“, pričom žalobkyňa podala žalobu 25. júla 2003. Z uvedených dôvodov žiadal zmeniť napadnutý rozsudok odvolacieho súdu tak, že potvrdí rozsudok súdu prvého stupňa.

Žalovaná 2/ vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie zamietnuť.

Vedľajší účastník vo vyjadrení k dovolaniu žiadal dovolanie zamietnuť. Poukázal na to, že žalobkyňa podala žalobu na súde až 25. júla 2003, napriek tomu, že samotnú faktúru za opravu vozidla predložila až 30. januára 2004. Žalobou si uplatnila náhradu škody vo výške 65 000 Sk, ktorú mala podloženú zálohovou faktúrou č. X. z 22. augusta 2000 na sumu 2 x 35 000 Sk. Ak bola schopná vyčíslieť škodu, ktorá jej vznikla na automobile pre účely súdneho konania, je zrejmé, že o škode sa dozvedela už skôr, minimálne už z tejto zálohovej faktúry vystavenej pracovníkmi autoservisu, z ktorej poznala približnú výšku škody a mohla si žalobou uplatniť svoje právo na súde; keďže tak urobila až 25. júla 2003, jej právo na náhradu škody je premlčané.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie nie je opodstatnené.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom

posúdení vecí. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom však dovolací súd neposudzuje iba podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. O vadu takej povahy ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľka žiadnu z týchto väd nenamietala a vada uvedenej povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo. To isté platí aj o tzv. inej vade konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná (§ 242 ods. 1 O.s.p.).

Žalobkyňa v dovolaní namieta nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v otázke premlčania žalobou uplatneného nároku na náhradu škody (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Inštitút premlčania takto zabraňuje dlhodobému trvaniu práv a im zodpovedajúcim povinnostiam. Ak uplynula zákonom stanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej stanoveným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať na súde svojho práva. Dôvodné vznesenie námietky premlčania v občianskom súdnom konaní má totiž za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe právo (nárok) priznať (§ 100 ods. 1 tretia veta Občianskeho zákonníka). Pritom zásada hospodárnosti konania musí viesť konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom k tomu, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov na zistenie napr. výšky bezdôvodného obohatenia, škody a podobne (viď napr. R 29/1983).

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia sa najneskoršie právo na náhradu škody premlčí za tri roky a ak nejde o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, kedy došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

Občiansky zákonník v citovanom ustanovení § 106 ods. 1 viaže premlčanie práva uplynutím subjektívnej dvojročnej premlčacej doby na podmienku vedomosti poškodeného: a/ o vzniknutej škode (nie iba o protiprávnom úkone, či o škodnej udalosti) ako o určitej majetkovej alebo nemajetkovej ujme určitého druhu a rozsahu, ktorú možno objektívne vyčíslieť v peniazoch do takej miery, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť aj na

súde; okamih vzniku škody, resp. vedomosť poškodeného o škode sa pritom nemusí zhodovať s okamihom škodnej udalosti či s protiprávnym konaním; b/ o škodcovi, t.j. o tom, kto za škodu zodpovedá. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby môže byť teda rozdielny vo vzťahu k vedomosti poškodeného o škodcovi a k jeho vedomosti o škode.

Pri posudzovaní otázky, kedy sa poškodená (žalobkyňa) dozvedela o škode, ktoré posúdenie výlučne ako nesprávne namieta, treba v zmysle vyššie uvedeného vychádzať z preukázanej skutočnej vedomosti poškodenej o vzniknutej škode (nestačí teda len možnosť dozvedieť sa o nej), teda kedy nadobudla vedomosť o rozsahu majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, a to aspoň v približnej sume s možnosťou jej dodatočného spresnenia, t.j. ktorú bolo možné natoľko objektívne vyčísliť v peniazoch, aby poškodená svoj nárok na náhradu škody mohla uplatniť aj na súde. Ide teda o vedomosť nielen o vzniku a existencii škody, ale aj o jej výške.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že odvolací súd, pokiaľ rozhodoval o vznesenej námietke premlčania, postupoval v súlade s citovanými ustanoveniami Občianskeho zákonníka, keď svoje rozhodnutie založil na konkrétnych, výsledkami vykonaného dokazovania preukázaných skutočnostiach a tvrdeniach a jeho vyriešenie nastolenej otázky, kedy sa žalobkyňa dozvedela, kto za škodu zodpovedá, nie je založené na chybnom právnom posúdení.

Žalobkyňa sa dozvedela o tom, kto jej škodu na motorovom vozidle spôsobil v deň dopravnej nehody, tak ako preukazuje Záznam o dopravnej nehode z 29. júla 2000 (č.l. 35 spisu). Skutočnosť, že poškodená poznala identitu škodcu vyplýva aj z Potvrdenia o malej dopravnej nehode z 29. júla 2000 (č.l. 78 spisu) podpísané žalobkyňou, žalovaným 1/ a príslušníkom PZ SR. Vedomosť žalobkyne nielen o osobe škodcu (žalovaný 1/) ale aj o rozsahu škody (70 000 Sk) na jej vozidle najneskôr dňa 22. augusta 2000 preukazuje zálohová faktúra č. X. z 21. augusta 2000 (č.l. 164 spisu), ktorú jej vystavil autoservis po dopravnej nehode. Od tohto okamihu, t.j. doručenia zálohovej faktúry 22. augusta 2000, žalobkyňa mala preukázateľne vedomosť nielen o tom, kto za škodu zodpovedá, ale aj o rozsahu škody a mohla

si príslušnou žalobou na súde uplatniť aj nárok na náhradu škody, teda skôr, ako bola reálne vykonaná oprava vozidla. So zreteľom na uvedené pre začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je rozhodujúci okamih doručenia konečnej faktúry po vykonaní opravy motorového vozidla, z ktorej získala vedomosť o škode, ako nesprávne ustálil súd prvého stupňa. Keďže žalobkyňa podala žalobu na náhradu škody na súde prvého stupňa až 25. júla 2003 a skutočnosť, že žalovaný 1/ v súdnom konaní vzniesol námietku premlčania jej práva na náhradu škody, odvolací súd správne zmenil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a žalobu zamietol, keďže premlčané právo jej už nebolo možné v súdnom konaní priznať.

So zreteľom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že v dovolaní je neopodstatnene uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.; dovolanie žalobkyne preto zamietol (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

V dovolacom konaní nebola dovolateľka úspešná a z toho dôvodu jej ani nevzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Účastníkom úspešným v dovolacom konaní súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože si nepodali návrh na priznanie náhrady trov dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. marca 2011

JUDr. Daniela Sučanská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková